

tüted HABERLER

TÜRKİYE TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ AYLIK YAYIN ORGANI

SAYI 1 - HAZİRAN 1972

TÜTED GENEL KURULU TOPLANDI

4 Haziran 1972 Pazar günü saat 10.00 da Mimarlar Odası toplantı salonunda derneğimiz 1. olağan kongresi toplandı.

Divan Başkanlığına Aykut Göker, Divan Başkan vekilliğine Halûk Orhun ve Divan Sekreterliklerine Bekir Özgirgin ile Faruk Malhan seçildiler.

Daha sonra Yönetim Kurulunun çalışma raporu okundu. Yönetim Kurulunun aklanmasından sonra bütçe tasarısı görüşüldü ve amlandı.

Kurucu üyelerden Fevzi Şolt, Lâtif Karadağ ve Halil Eker söz alarak ilerisi için düşüncelerini, dilek ve temennilerini belirttiler.

(Devamı Sayfa 3'de)

Teşvik tasarısı neyi teşvik ediyor?

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATININ YATIRIMLARIN, İHRACAATIN, TURİZM VE DÖVİZ KAZANDIRICI HİZMETLERİN TEŞVİKİ İÇİN KANUN TASARISI İLE ASLINDA YABANCI TEKNİK HİZMET İTHALİ VE YERLİ TEKNİK ELEMANLARIN İŞSİZ BIRAKILMASI TEŞVİK EDİLİYOR.

Devlet Planlama Teşkilâtı yatırımları teşvik için hazırladığı son kanun tasarısı Nisan 1972 de yayınladı. Bu tasarının gerekçesine göre özel sektörün imalat sanayiine dönük döviz kazandırıcı yatırımları teşvik edilecek, yatırımlar planın temel tercihlerine göre yönlendirilecektir.

Ama bir de bu tasarının 5 (f) maddesi var. Madde aynen şöyle :

İleri teknoloji gerektiren sınıai teşebbüsler ile turizm teşebbüsleri istihdam ettikleri yerli personel sayısının % 5 i oranından fazla olmamak üzere yabancı uyruklu teknik personel istihdam edebilecekler ve bunlarla ilgili harcamaları Gelir ve Kurumlar Vergisi matrahından bir kat fazlası ile indirebileceklerdir.

Tasarı açıkca bütün özel işletmeleri yerli teknik personel yerine yabancı teknik personel kullanmağa TEŞVİK etmektedir.

Teknik elemanlarımız hergün artan bir şekilde işsizliğin etkisi altında iken, yatırımları teşvik adı altında yabancı teknik hizmet ithaline prim vermek Anayasamız ve yurt çıkarlarıyla nasıl bağdaştırılabilmektedir anlamaya imkân yoktur.

TÜTED, tüm teknik elemanları, tüm teknik eleman kuruluşlarını bir kapitülasyon niteliğindeki bu tasarıya karşı çıkmağa ve kanunlaşmaması için mücadele etmeğe çağırır.

ayrıntılarıyla ve çözüm yollarıyla duyurmak,

— Basında derneğimizin üyelerini ilgilendiren yanlış, eksik yayınları düzeltmek,

— Üyelerimizin kendilerini ilgilendiren olaylar karşısında duyarlılığını arttırmak,

— Dernek içi haberleşmeyi sağlamak,

— Üyelerin teknik elemanları ilgilendiren konularda fikir bütünlüğünü geliştirmek,

— Derneğimizin üye sayısının artmasını, bütün Türkiye'de şubelerini kurmuş ve düzenli çalışabilen güçlü bir dernek olmasını sağlamak hedefleriyle çıkmıştır.

Yalnız şunu unutmamak gerekir ki derneğimizin güçlenmesi üyelerinin ancak yakın ilgisiyle mümkün olur. Üyelerin sürekli yakın ilgisi derneğin gelişmesi için çalışan arkadaşlara hız verir. Sürekli yakın ilginin ölçüleri TÜTED Haberler'i haberle, yazıyla desteklemek, üye kaydetmek, ödentileri düzenli ödemek olarak özetlenebilir.

Bütün üyelerimizden ve üyemiz olmayan teknik elemanlardan her zaman düşüncelerini ve yapıcı, ilerletici eleştirilerini bekleriz.

TÜTED YAYIN KURULU

Meslek odaları tehlikede

MESLEK ODALARI TEHLİKEDE

5 Milletvekili tarafından Millet Meclisine bir kanun teklifi verilmiştir. Kanun teklifi 6235 ve 7303 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kanununda bazı değişiklikler yapılmasına ilişkindir.

Bu kanun teklifi ana hatlarıyla şu değişiklikleri getirmektedir :

1 — a) TMMOB'ye dahil 40.000' aşkın üyeden kamu sektöründe çalışan 30.000 mühendis ve mimar kamu kapsamı dışında bırakılarak, bağlı buldukları Meslek Odaları ile ilişkileri kesilmektedir .

b) Mesleklerini serbest olarak uygulayan 10.000 civarındaki mühendis ve mimar ise İSTERSE ilgili meslek odasına kayıtlı kalabileceklerdir.

Böylece teklif TMMOB ile birlikte Mühendis ve Mimarlar Odalarının eritilmesini, kapatılmasını ve yokedilmesini amaçlamaktadır.

2 — Ayrıca «TMMOB ve Odalar hiçbir şekil de surette siyasetle

(Devamı Sayfa 3'de)

çıkarken...

Değerli Arkadaşlar,

Çalışan kitlelerin mutluluğu, teknik elemanların maddi ve manevi bakımdan toplum içinde layık oldukları yer alması, daha verimli olarak üretime katılması için mücadele etmek ve aralarındaki birliği sağlamak amacıyla kurulmuş bulunan Türkiye Teknik Elemanlar Derneği, kısa adıyla TÜTED çeşitli nedenlerle bugüne kadar sesini duyurabilecek güce kavuşmamıştır.

Bu nedenlerden bazılarını gidermek ve derneği geliştirmek, güçlendirmek bizim elimizdedir. Güçlenmemizi yavaşlatacak bazı nedenleri ortadan kaldırmak ise yalnız bizim elimizde değildir. Bizim irademiz dışında birçok etkenlere bağlıdır.

Derneğimizi işlerliğe kavuşturabilecek adımlardan birisi ve en önemlisi «TÜTED Haberler» adlı yayınınızın çıkmış olmasıdır.

TÜTED Haberler,

— Üyelerimize yurtda ve dünyada teknik eleman kitlesini ilgilendiren olayları duyurmak,

— Egemen çıkarıcı çevrelerin kamuoyu önünde tartışılmasını istememesi nedeniyle basında yeterli ilgiyi görmeyen teknik eleman kitlesinin çeşitli sorunlarını üyelerimize

TÜTED GENEL KURUL BİLDİRİSİ

TÜTED I. Olağan Genel Kurulu kamuoyuna duyurulmak üzere aşağıdaki bildiriyi kabul etmiştir :

Türkiye Teknik Elemanları Türkiye'nin tüm çalışanları gibi, işsizlik ve pahalılığın hergün artan baskısı karşısındadırlar. Personel kanunu uygulamasının ellerine geçen parada getirdiği azalma hızla artan pahalılığın da etkisiyle, teknik ele-

manları, yaşamlarını insanca sürdürmek için artan sayılarda, yurt dışına çıkmaya zorlanmaktadır. Teknik eleman anketinden çıkan sonuç korkunç denilebilecek düzeydedir. Yurt dışına göçme eğilimi kamu hizmetinde çalışanlarda % 72, özel senedir yan ödemeler masalıyla kesimde çalışanlarda % 59'dur. Bir (Devamı Sayfa 3'de)

TEKNİK ELEMANLARIN SORUNLARI ve TÜRKİYE

Teknik elemanların sorunlarını diğer çalışanların sorunlarından, Türkiye'nin genel sorunlarından ayırmak olanaksızdır. Bu tür ayrımlara gidilmesi kitlenin doğruları görmesini engellemekte, çalışan tabakalar arasındaki yapay çelişkileri abartmakta ve bu çelişkilerin sürdürülmesinde sadece çıkar çevrelerinin yararına olmaktadır. Bu yapay çelişkiler giderek Teknik Eleman kitlesinin de bölünmesine sebep olmakta, tekniker, mimar, mühendis, yüksek mühendis ayrımı yaratılmakta ve ortak mücadelenin sürdürülmesi güçleşmektedir.

TÜTED başlangıç olarak bu yapay ayrımları reddeder. Teknisyen, tekniker mimar, mühendis, jeofizikçi vs. farkı gözetmeden tüm teknik elemanları bir bütün ve bu bütünü de tüm Türkiye çalışanlarının bölünmez bir parçası kabul eder.

İŞSİZLİK, PAHALILIK VE TEKNİK ELEMANLAR

Türkiye'de çalışan yığınların başlıca sorunları işsizlik ve pahalılıktır. Geri kalmış, uluslararası tekelci sermayeye etkisindeki ekonomimizin bu yapısal hastalıkları, geçimlerini çalışarak, emekleri karşılığı sağlayan kitleleri hergün biraz daha zor duruma sokmakta, her geçen gün insan haysiyetine yakışır bir biçimde yaşama imkânlarını kısıtlamaktadır.

Artan nüfusun ve tarımdan kopuşun getirdiği emek arzı, cılız, geri kalmış sanayimizin talebini katbekat aşmakta, işsizler ordusu her geçen gün süratle artmaktadır.

Türkiye'de her yıl ortalama 425.000 kişi işpazarına girmekte ve bunların 130.000'i; üçte birine yakın bir kısmı 2 milyonu bulmuş olan işsizler ordusuna katılmaktadır. Bu sayılara bir de tarımda çalışan nüfusun % 75'i olan emek fazlası gizli işsiz ve yurtdışında çalışan 570.000 işçimiz katılırsa yurdumuzdaki işsizlik kâbusu daha açık olarak ortaya çıkar.

İyi veya kötü bir iş bulabilmiş, işsizler ordusunun dışında kalabilmiş çalışanlar da bu sefer hergün artan pahalılık karşısında ne yapacaklarını, ellerine geçen para ile yaşamalarını nasıl insan haysiyetine yakışır bir şekilde sürdüreceklerini bilememektedirler.

1965 yılına göre 1970 yılında fiyatların artış oranı % 44 dür. 1970 Aralık ayı ile 1971 Aralık ayı arasında ise, İstanbul Ticaret Odası «Ücretli geçinme indeksleri» ne göre, fiyatlar :

Gıda maddelerinde	% 15
Isıtma, aydınlatma maddelerinde	% 47
Giyim ve ev eşyasında	% 20
Kira ve ev bakımında	% 23 artmıştır.

Çıkar çevreleri bu fiyat artışlarına, emekçilerin ücret artışlarının sebep olduğunu ileri sürmekte, pahalılıkla mücadele görünümü altında zaten asgari geçim şartlarının ancak sürdürülebildiği ücret ve maaşları dondurmak hatta azaltmak istemektedirler.

Bu şekilde, çıkar çevreleri, tekelci uluslararası sermaye etkisindeki geri kalmış, toplumun genel yararına göre planlanmayan ekonomimizin yapısal bozukluklarından, hem aşırı kâr elde etmekte, hemde bunun sebebi olarak; memurlara, işçilerin toplu sözleşmelerini, işçilere ise memurların personel kanunundan doğan maaş artışlarını gösterebilmektedirler.

Bir zamanlar diğer çalışanlardan ücret olarak ayrıcalıklara sahip olan teknik elemanlar birkaç yıldır bilhassa personel statüsünün değiştirilmesinden Türkiye'nin diğer çalışanlarının eskidenberi bildiği işsizlik ve pahalılığın korkunç etkisini duymuşlardır.

Türkiye'de Teknik Elemanların % 72'sini oluşturan kamu hizmetlilerinin % 60'ının ücretlerinde personel kanunu ile 100 - 1000 TL. sında azalma olmuştur.

1958 senesinde geçim indeksi 100 alınır ve o zaman 5 yıllık eğitim görmüş ve teknik elemanın aldığı 913 lira ücret geçimini sürdürmesine yeterli kabul edilirse 1971 senesinde 294 olan geçinme indeksine göre aynı vasıfta bir teknik elemanın 2682 T.L. alması gerekmektedir. Halbuki şimdi bir teknik eleman 1963 senesi endeksine karşılık olan 1382 TL. almaktadır. Bu rakamlara göre Türkiye'de çalışan teknik elemanların büyük çoğunluğu asgari geçim şartlarının altında bir ücret almaktadırlar.

Diğer taraftan bundan on yıl önce teknik elemanların akıllarına bile getirmediği işsizlik kâbusu üzerlerine çökmüş bulunmaktadır.

Hergün, artan sayılarda teknik eleman işsiz bırakılmakta emeğini ucuza satmak, meslek dışı iş aramak, dışarıya göç etmek zorunda kalmaktadır.

Uluslararası tekelci sermayenin istediği eğitim ve istihdam politika-

ları meyvasını vermiş ve teknik elemanlar da artık yurt içi ve yurt dışı iş pazarlarına boğaz tokluğuna işgücü satan kitlelere katılmışlardır.

YURT DIŞINA GÖÇ VE TEKNİK ELEMANLAR

İşsizlik ve pahalılığın ezici baskısı ile bugün Türkiye'de çalışanlar kurtuluş yolu olarak yurt dışına göçü görmektedirler.

Bugün 570.000 işçimiz gelişmiş batı ülkelerinde çalışmakta, 1,5 milyon kişi sırada tek ümitlerini «ALAMANYA»ya gidebilmeye bağlanmış beklemektedirler.

Türkiye bugün gelişmiş ülkele- rin «ucuz emek pazarı» haline gelmiştir. En büyük gelirimiz dışarıda çalışanların yurda gönderdikleri dövizlerdir. Emek artık en büyük ihrac malmız olmuştur.

Yurt dışına göçe hergün artan sayılarda teknik elemanlar da katılmaktadır. 1968 yılında Türkiye'deki İnşaat, Elektrik, Maden, Kimya, Makina Mühendisleri ve Mimarların % 6'sı yurt dışında bulunmaktaydı.

İşsizlik ve pahalılığın, hele personel statüsünün değişikliğinden sonra teknik elemanlara yaptığı baskı sonucu bu rakamlar hızla artmakta biryandan mühendisler, mimarlar toplu olarak yurt dışına çıkmaya başlarken diğer yandan teknisyenler, teknikerler meslek dışı çalışmayı kabul ederek niteliksiz işçi olarak bile yurt dışı kervanına katılmaktadırlar.

1971 teknik eleman anketinin neticelerine göre kamu kesiminde çalışan teknik elemanların % 71'i yurt dışına gitmek istemindedir. Bunların % 32'si yurt dışına gitmede meslekle ilgili iş olması şartını dahi aramamaktadır.

Bir yandan teknik elemanlarımız yurt dışına gidebilmek için sırada beklerken, diğer yandan yabancı teknik hizmet ithali devam etmekte, ekonomik bağımlılık dolayısıyla alınan bütün krediler beraberlerinde yabancı proje hizmetleri getirmekte, teknik elemanlarımızın yapacakları işlerde onlardan yirmibeş otuz kat fazla ücretle yeteneksiz «yabancı uzmanlar» kullanılmakta her yıl 500.000.000 TL. sına yakın para bu yoldan yurt dışına akmaktadır.

TEKNİK ELEMANLARIN ÖRGÜTLENMESİ

Teknik elemanlar ekonomik zo-

runlulukların getirdiği bilinçlenme ile ilk olarak TEKSEN'de geniş şekilde örgütlenme hareketine başlamışlardır.

TEKSEN kısa zamanda personel kanunu konusunda yürüttüğü mücadelenin de yardımı ile olumlu gelişmeler göstermiş ve oldukça geniş bir tabana sahip olmuştur. Her ne kadar toplu sözleşme ve grev hakları gibi bir sendikanın temel, öz haklarından mahrum olarak çalışmışsada TEKSEN tüm teknik elemanları içinde toplayan çok güçlü bir örgüt olma yolundaydı.

Son anayasa değişikliği TEKSEN'i bu güçlenme safhasında faaliyetten men etmiştir.

Bu durumda, teknik hizmetlerin yurt çıkarlarına uygun olarak kullanılmasını sağlayan, teknik elemanların ekonomik ve sosyal haklarını savunan ve güçlerini duyuran yeni bir örgüte sahip olması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Sendikalaşma hakları ellerinden alınan teknik elemanlar çıkarlarını artık bir dernek içinde savunmak durumundadırlar.

İlk başta belirttiğimiz gibi bu dernek teknik elemanlar arasında her türlü yapay çelişkileri reddederek ve teknik elemanları Türkiye'nin tüm çalışanlarının bir parçası olarak kabul ederek çalışabilir.

Bu derneğin görevi işsizlik ve pahalılığın ağır baskıları altında ezilen teknik elemanları güçlü bir örgüt içinde toplayarak, bir yandan ekonomik hakların elde edilmesi için çalışmak, teknik personelin personel kanunu kapsamı dışına çıkmak, yan ödemeler gibi haklarını alması için çaba göstermek ve diğer yandan etkili bir mücadele yapabilmek için tekrar sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev haklarını elde etmeye çalışmak, ülkemizin gerçek anlamda kalkınmasının ve sanayileşmesinin sağlanması için, üretim güçlerinin gelişme düzeyine cevap verecek üretim ilişkilerinin düzenlenmesinde tüm yurtsever çabalara yardımcı olmaktır.

TÜTED bu amaçla kurulmuştur. TÜTED'in gücü çalışmalarına aktif olarak katılacak teknik elemanların sayılarının çoğalması ile artacaktır.

Bu örgütlenmeye katılmanın yurtsever ve ilerici her teknik elemanın ödevi olduğu inancındayız.

TÜTED YÖNETİM KURULU

Almanya ya
çalışmak için giden
yedi mimarımızdan
üçü, yakınları ile
bedelsizlikten
sonra pasaport
kontrolünü
yapıyorlar.
(Foto: Orhan Talay)

İş bulamayan 7 mimarımız dün Almanya'ya gitti

(ALMANYA'DAN SONRA ŞİMDİ DE LIBYA KAPISI AÇILIYOR)

Libya hükümetinin Türkiye'den 750 teknik eleman ve sağlık personeli aramasıyla ilgili olarak Elektrik Mühendisleri Odası şu açıklamayı yaptı :

«Geçtiğimiz günlerde Libya hükümetinin Türkiye'den 70 elektrik mühendisi isteğine ilişkin ilanlar günlük gazetelerde yer almıştı. Bu ilan üzerine yüzlerce elektrik mühendisi Libya Büyük Elçiliğine ve Odamıza başvurup göç etmek için çareler aramaya başlamıştır. TRT'deki elektrik mühendislerinin % 90'ı Libya'ya göç etmek için sıraya girmiş bulunmaktadır.

Personel Kanununa göre 5 yıl tecrübeli bir mühendis yıllık 25.000 TL. brüt ücret alırken Libya Hükümeti yılda 130.000,— TL. vermektedir. 10 yıl tecrübeli bir mühendis yurdumuzda yıllık 31.080,— TL. brüt ücret alırken, Libya Hükümeti yılda 162.000,— TL. vermektedir.

TÜTED GENEL KURULU TOPLANDI

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Kamu oyuna duyurulmak üzere hazırlanan kongre karar tasarısı oybirliği ile kabul edildi.

Seçimlere geçildi. Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve Onur Kurulu asil ve yedek üyeleri seçimleri yapıldı.

Yönetim Kurulu asil üyeliklerine İlhan Baysal, Altuğ Yurdakuloğlu, Osman Aybers, Halûk Orhun, Günay, Bozar, yedek üyeliklere ise Faruk Malhan, Önder Tuncel, Aybars Urgan, Aykut Göker, Eren Ergin, Denetim Kurulu asil üyelikle-

Ekonomik ve çalışma koşullarının düzeltilmesini bekleyen, yan ödemeler konusunda boş vaatlerle uyutulan teknik elemanların, yaşama olanaklarını dış ülkelerde araması doğaldır.

Kamu kesiminde çalışan teknik elemanları geçim sıkıntısından ve yurt dışına göç etmekten kurtarmak üzere ücretler, yaşama koşullarının gerektirdiği düzeye ulaştırılmadan,

Yabancı araştırma ve projelendirme büroları ile yapılmış anlaşmalar iptâl edilip yabancı uzmanların işlerine son verilmeden,

Her türlü araştırma, projelendirme ve uygulama hizmetleri kendi teknik gücümüze dayandırılmadan, bu göçlerin önlenemeyeceği ve yatırımların gerçekleştirilemeyeceği artık belgelenmiştir.»

rine Bekir Özgirgin, Halil Eker, Cahit Duru, yedek üyeliklere Yılmaz Onay, Arif Şentek, Hüseyin Erkan; Onur Kurulu asil üyeliklerine Güven Birkan, Niyazi Taşkan, Ahmet Aloğlu, yedek üyeliklerine ise Ali Özcan Arif Delikanlı, Hilmi Yüncü seçildiler.

Kongreden sonra toplanan Yönetim Kurulu görev bölümü yaptı. Yönetim Kurulu Başkanlığına İlhan Baysal, Sekreter üyeliğe Altuğ Yurdakuloğlu, Muhasip üyeliğe Osman Aybers, Yayın Sekreterliğine Halûk Orhun ve yardımcılığına Günay Bozar geldiler.

Genel kurul bildirisi

(Baştarafı Sayfa 1'de)

uyutulan teknik elemanlar artık bu konuda her yeni beyanatı bir şaka kabul etmekte, yaşamlarını insanca bir seviyeye ulaştırarak düzeyde yan ödeme yapılacağından ümidini kesmiş bulunmaktadır. Son günlerde yan ödemelerin çeşitli teknik eleman gruplarına değişik şekillerde (örneğin, Temininde güçlük zammının teknikerlere ödenmeyeceği, iş gücünün ve iş riski zamlarının da % 50 oranında ödeneceği) verileceği haberleri husursuzluğu iyice arttırmış bulunmaktadır.

Türkiye Teknik Elemanları yeteneklerini yabancı ülkelerin kalkınması hizmetine sunmak üzere yurt dışına göçe zorlanırken Türkiye'nin mühendislik hizmetlerinin onda dokuzu yabancı proje şirketlerine gördürülmekte, uzman adı altında yeteneksiz yabancı teknik elemanlar Türk Teknik Elemanlarının 20-30 katı ücretlerle yurdumuzda çalıştırılmaktadır.

Ekonomik dışa bağımlılığımızın sonucu olan bu durum her yıl 1 milyar TL. na yakın paranın yurt dışına proje bedeli olarak gitmesine sebep olmaktadır.

Son Teşvik Kanunu Tasarısı bu durumu tam bir kapitilasyon düzeyine getirecek önerilere sahiptir. Tasarıya göre Genel Teşvik tedbirlerinin 1. ve 2. derecelerindeki kuruluşlar personellerinin % 5 oranında yabancı teknik eleman çalıştırabilecek ve bu personelin giderlerinin iki mislini gelir ve kurumlar vergilerinden düşeceklerdir. Bu tasarı kanunlaşırca yabancı teknik eleman kullanmak kalkınmayı teşvik adı altında mükafatlandırılacaktır.

Diğer yandan teknik elemanların örgütlenme olanakları ellerinden alınmaktadır. Anayasa değişikliğiyle kaybettikleri sendikalaşma hak-

MESLEK ODALARI

(Baştarafı Sayfa 1'de)

uğraşamazlar» cümlesi ile Odalarımızın ve TMMOB'nin yurdumuza ve topluma yararlı, gerçekçi ve bilimsel görüşlerini ortaya koymaları engellenmek istenmekte, neyin «Siyaset» olacağına tanımı yapılmamaktadır.

3 — Yine bu kanun teklifi, şimdiki TMMOB Kanununun 38 ve 34. maddeleri ile Birliğe verilmiş olan, yabancı teknik hizmet ithalinin denetimi görevini kaldırmakta, yabancı teknik elemanların en basit işlerde bile çalıştırılmalarını serbest hale getirmekte, bu yolla, sanayileşmemizin yönlendirilmesini yabancıların ellerine vermektedir.

16 Mühendis ve Mimar Odası bu tasarıya kesinlikle karşı çıktıklarını bir bildiri ile kamu oyuna ve ilgililere duyurmuşlardır.

kının yanısıra yeni dernekler kanunu ve T.M.M.O.B. kanunu tasarıları teknik elemanların dernekler ve meslek odaları içlerindeki örgütlenmelerini dağıtmaya yönelmiştir. Yeni T.M.M.O.B. tasarısına göre kamu görevlileri meslek odalarına giremeyecek, meslek odalarına giriş ihtiyarı olacak, odaların denetleme hakları ellerinden alınacak, kısaca odalar birer basit dayanışma derneği düzeyine indirilecektir.

Türkiye Teknik Elemanları Derneği olarak diyoruz ki:

— Yan ödemeler, teknik elemanların geçim şartlarını asgari bir düzeye gelmesi için, derneğimiz ve 16 odanın ortak bildirisinde olduğu şekilde, hiç bir ayırım gözetilmeksizin tüm elemanlara eşit koşullarda derhal çıkarılmalıdır.

— Yabancı proje bürolarına iş yaptırılmasına son verilmeli, yabancı uzman kullanımından vazgeçilmeli, yurdumuzdaki her türlü yatırım araştırma-projelendirme ve uygulaması kendi teknik gücümüzce yapılmalıdır.

— Teknik elemanların, tüm çalışanlar gibi demokratik örgütlenme ve sendikalaşma olanakları sağlanmalıdır.

— Türkiye Teknik Elemanları olarak; sanayileşmemizin ana kuruluşlarından olan Demir - Çelik tesislerini özel sektöre devreden Türkiye Demir Çelik Endüstrisi Kanunu tasarısına,

— Türkiye'de yabancı teknik eleman kullanımını mükafatlandıran Teşvik kanunu tasarısına,

— Meslek Odalarını işlemez hale getirecek olan T.M.M.O.B. kanunu tasarısına karşıyız. Tüm yurtsever güçleri bu tasarıların reddi için gerekli çabayı göstermeye çağırıyoruz.

— Türkiye teknik elemanları olarak ülkemizin gerçek kalkınması ve sanayileşmesi için, üretim güçlerinin gelişme düzeyine cevap verecek üretim ilişkilerinin düzenlenmesinde tüm yurtsever çabaları destekleyeceğiz.

— Bütün sorunlarımızın ancak demokratik koşullar altında gerçekleşebileceği inancındayız.

MEYAK NE OLACAK ?

ARIF ŞENTEK, Mimar

Son yıllarda sayıları artan sosyal güvenlik kurumlarına bir yenisinin daha eklenmesinin hazırlıkları yapılmakta. Kamu kesiminde çalışanların önemli bir bölümünü kapsayan İçine almakta olan İKTİSADİ DEVLET KURULUŞLARI VE DEVLET MEMURLARI YARDIMLAŞMA KURUMU, kısa adıyla MEYAK'ın kuruluş kanunu tasarısı bu yılın nisan ayından bu yana Meclislerde kanunlaşmayı bekliyor.

Kurulması tasarlanan İYAK, BAĞ - KUR gibi diğer sosyal güvenlik kurumlarından farklı olarak, kuruluş kanunu çıkmamış olmasına rağmen iki yılı aşkın bir süredir MEYAK uygulaması tek yanlı başlatılmış bulunmaktadır. 1970 yılı mart ayından itibaren kurum kapsamına girdiği kabul edilenlerin aylıklarından % 5 oranında MEYAK kesintisi yapılmaktadır. MEYAK'a prim ödeyenlerin MEYAK'ın hizmetlerinden şu anda yararlanması mümkün değildir, ama bu onlardan prim kesilmesine bir engel teşkil etmemektedir. Durumun sosyal adalet ve hukuk ilkelerine uygunluğunu savunmak oldukça güçtür, ancak şimdilik kesinlikle bilinen bir şey varsa o da 1970 yılı mart ayından bu yana toplanan MEYAK kesintilerinin 1,5 milyar aşmış olduğudur.

Kamu kesiminde Personel Kanunu kapsamı içinde çalışanların tümü bilindiği gibi sosyal sigorta yönünden Emekli Sandığına bağlı bulunmaktadır ve aylıklarından % 8 i oranında kesintiyi her ay Emekli Sandığına ödemektedirler. Ayrıca çoğu kamu kuruluşlarının özel yardımla sandıkları bulunmakta, bu kuruluşlarda çalışanlar aylıklarının % 2 - % 5'i oranında bir kesintiyle de bu yardımlaşma sandıklarına ödemektedirler. Gelir vergisi olarak aylık ücretin % 20'si dolayında bir kesinti, mali denge vergisi olarak da % 3 oranında bir kesinti yapılmakta, böylece aylık ücretin % 33'ü dolayında bir bölümü çeşitli kesintilere uğramaktadır. Diğer bir deyişle kamu kesiminde çalışanlara devlet ödediği ücretin üçte birini çeşitli kesintilerle geri almaktadır.

Artan hayat pahalılığı karşısında görevli olarak ve hatta fiili ola-

rak düşen ücretlerden yapılan bu kesintilere bir de % 5 MEYAK kesintisinin eklenmesi çalışanlara önemli bir külfet getirmiştir.

Bu külfet karşılığında MEYAK üyelerine ne «nimetler» getirmektedir? Daha kuruluş kanunu çıkmadığından ve prim kesmenin ötesinde bir uygulamaya gidilmediğinden bugün için MEYAK'ın üyelerine kesinlikle neler getirdiği belli değildir. Ancak Meclislere iletilen tasarıya bakılırsa MEYAK; emeklilik, maluliyet, ölüm yardımı yapacak, mesken kredisi verebilecek, üyeleri için dinlenme kampları, memur pazarları, üyelerinin çocukları için çocuk yuvaları ve öğrenci yurtları açabilecek, üyelerine borç para verebilecektir.

MEYAK tasarısıyla ilgili geçici komisyon sözcüsünün açıklamalarına

göre «otuz yılın sonunda emekli olan ilkökul mezunu memur 31 bin, ortaokul mezunu 40 bin, lise mezunu 55 bin ve yüksek tahsilli memur da 101 bin lira yardım alacak, 40 yıllık yüksek tahsilli memur ise emekli olursa 207 bin lira alacaktır.» Ancak açıklama üzerine yorum yapan Akşam'ın deyişleriyle bu yollu haberler şimdilik birer «yem borusu» olmaktan öteye bir anlam taşımamaktadır.

Kurulmakta olan MEYAK, BAĞ - KUR, İYAK ve benzeri kuruluşları sadece birer sosyal yardım sandığı olarak görmemek, bu kurumları çok yönlü ilişkileri içinde ele almak gerekiyor. Bu kuruluşlar kısa sürede biriktirdikleri toplama

milyarları bulan fonlarla önemli bir mali sermaye yoğunlaşmasını oluşturmakta, giderek ülkedeki, ekonomik, siyasal gelişmelerde etkin araçlar durumuna gelmektedirler Meclislere getirilen MEYAK tasarısında daha başlangıçta bu gelişmelere açıklığın izlerini bulmak mümkün.

Kamu kesiminde çalışanların ücretlerinde bir düşme olmadığı gibi artışlar olmuştur. MEYAK kuruluş kanununun gerekçesi böyle kabul ediyor. Ve bu ücret artışları piyasada pahalılığı yaratan sebeptir. Bu sebebin de ortadan kaldırılması gerekiyor Tasarıda «657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU İLE GETİRİLECEK MAAŞ ARTIŞLARININ ÖZEL KESİMDE TÜKETİM EĞİLİMİNİ ARTTIRMASI VE TOPLAM TALEPTEKİ ARTIŞ NEDENİYLE FIAT ARTIŞLARINA YOL AÇMASI MUHTEMEL BULUNDUĞU» belirtilerek bu pahalılığı yaratan ücret artışlarının önlenmesi MEYAK KESİNTİLERİ önerilmektedir MEYAK tasarısını hazırlayanların deyişleriyle «MAAŞ ARTIŞLARININ BİR KISMININ KURUM FONLARINA AKTARILMASI MİLLİ EKONOMİ İÇİN YAPARLI BİR ANESTEZİ FİSKAL SAĞLAYABİLECEKTİR.» Biz bu anestezi fiskal deyiminin karşılığını MALİ UYUTMA olarak çıkarabildik.

Ama ne yazık ki bu mali uyutma tedbirinin % 5 MEYAK kesintilerinin yapılmağa başlandığı 1970 yılı mart ayından bu yana hayat pahalılığının % 33 artmasını önleyeme-

AMAÇLARINI GERÇEKLEŞTİREBİLECEK SEVİYEDE OLMAKTAN UZAK OLDUĞU» belirtilen MEYAK tasarısının gerekçesinde «ÖZEL TASARRUFLARI ARTTIRMAK İÇİN HERTÜRLÜ ÇAREYE BAŞVURMAK ZORUNLU OLUP BU MEYANDA CEBRİ TASARRUFLARA GİDİLMESİ KAÇINILMAZ OLMAKTADIR» denilmektedir.

Kalkınma için gerekli sermaye birikiminin yontemi bulunmuştur artık. «...TÜRKİYE'DE ANAYATIRIM SEKTÖRLERİNİ FİNANSE EDECEK FONLAR HENÜZ YETERİ KADAR MEVCUT DEĞİLDİR. DEVLET MEMURLARI YARDIMLAŞMA KURUMUNUN KURULMASI İLE KALKINMA PLANININ AMAÇLARINA UYGUN YATIRIMLARINA YÖNELTİLEBİLECEK ÖNEMLİ BİR FON SAĞLANMIŞ OLACAKTIR.» Herhalde bugüne kadar Türkiye'de gerekli ana sanayi yatırımlarının gerçekleştirilememesi Sosyal Sigortalar Kurumu, Emekli Sandığı gibi sosyal güvenlik kurumlarının ellerinde bulunan milyarlarca liralık fonların bu yatırımlara yetmemesinden olacaktır. Bu kalkınmayı finanse edecek fonlara bir de yılda yarım milyar liranın üstünde bir toplamı olan MEYAK kesintilerinin eklenmesi gerekmektedir.

Bugün yurdumuzun güçlü iki sosyal güvenlik kurumunu, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Emekli Sandığı, çalışanların ücretlerinden kesilerek sağlanan fonları yerli yerinde kullanmamak, çıkar guruplarının etkileri altında kalarak mali olanakları verimsiz hatta karşılıksız yatırımlara yönlendirmek yüzünden iflasın eşğine gelmişlerdir. Gelmiş geçmiş iktidarlar için sosyal güvenlik kurumları birer vanda kapısı olarak görülmüş, bu kurumların fonları üyelerinin geleceklerini güvence altında tutacak yönlerde değil iktidarların çıkarları yönünde kullanılmaya zorlanmıştır.

Bunca deneyden sonra MEYAK kuruluş tasarısında belirtilen «FİSKAL ANESTEZİ» ve «CEBRİ TASARRUF» ilkelerini kuşkuyla karşılamak gerekir. Kamu kesiminde çalışanlar iki yılı aşkın bir süredir prim ödedikleri MEYAK'ın kuruluşunu dikkatle izleyecekler, MEYAK'ın gerçekten özerk, gerçekten üyelerinin sosyal güvenliklerini pekiştirmeğe yönelmiş bir kurum olarak doğmasının ve gelişmesinin mücadelesini vereceklerdir.

TÜTED / HABERLER

Türkiye Teknik Elemanlar Derneği Aylık Yayın Organı Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni : TÜTED adına İhan BAYSAL Konur Sokak 4/1 Yenışehir, ANKARA

FİYATI 25 KURUŞ
Dizgi ve Baskı :
ŞENYUVA MATBAASI
TEL : 17 70 94